

**Анотація на вибіркову навчальну дисципліну
«Врегулювання конфліктів у сфері освіти та науки»**

Рівень вищої освіти – *другий (магістерський) рівень вищої освіти*

Галузь знань – *05 Соціальні і поведінкові науки*

Спеціальність – *054 Соціологія*

Освітньо-професійна програма – *соціологія*

Кількість кредитів – *4*

Рік підготовки – *1*, семестр – *2*

Компонент освітньої програми: *вибірковий*

Мова викладання: *українська*

Викладач: Кацьора Олександр Валентинович, кандидат соціологічних наук, доцент кафедри соціології і соціальної роботи, e-mail: oleksandr.katsora@uzhnu.edu.ua

Опис дисципліни

1. Актуальність курсу. Серед широкого кола знань, якими повинні оволодіти майбутні соціологи, провідне місце займають соціальні технології, зокрема медіація. Дана програма повинна допомогти студентам оволодіти теорією, методикою та практикою підготовки й здійснення медіації як методу врегулювання конфліктів в сфері освіти і науки. Особлива актуальність вивчення курсу полягає у запровадженні інституту медіації в Україні та необхідністю її запровадження у сфері освіти і науки.

2. Метою дисципліни є надання здобувачам необхідного обсягу знань, практичних умінь та навичок щодо врегулювання конфліктів у сфері освіти і науки.

Завдання курсу: формування системи фундаментальних знань з конфліктології, а також способів, механізмів та інструментарію вирішення конфліктів; розвиток базових знань та практичних навичок, необхідних для здійснення медіації у сфері освіти і науки; оволодіння діалоговими практиками та їх використання у сфері освіти і науки.

3. Проблематика (зміст дисципліни), яка буде розглянута у процесі вивчення навчальної дисципліни.

1. Конфлікт та його основні характеристики
2. Соціологічні підходи до вирішення конфлікту
3. Аналіз конфлікту
4. Методи вирішення конфліктних ситуацій у сфері освіти і науки
5. Медіація у сфері освіти і науки
6. Етапи медіаційної процедури у сфері освіти і науки
7. Психологічні особливості особистості медіатора

4. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми в здобувачів повинні бути сформовані такі компетентності:

- загальні: здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу (ЗК01); здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт (ЗК05); здатність приймати обґрунтовані рішення (ЗК06); здатність планувати і здійснювати міжособистісну взаємодію (ЗК07); здатність усвідомлювати проблематику рівних можливостей у суспільстві, зокрема у її гендерних, расових, вікових аспектах (ЗК08);

- фахові: здатність аналізувати соціальні явища і процеси (СК01); здатність дотримуватися у своїй діяльності норм професійної етики соціолога та керуватися загальнолюдськими цінностями (СК06); здатність розв'язувати конфлікти та вести діалог з усіма зацікавленими соціальними суб'єктами (СК09); здатність виконувати роль медіатора в громадах, освітніх закладах, вирішувати суперечності в позасудовому порядку (СК10).

ЛІТЕРАТУРА

Основна література

1. Андрєєнкова В. Л., Дацко О. В., Лунченко Н. В., Мараховська Т. А. Навчальна програма «Базові навички медіатора в навчальному закладі та громаді. забезпечення участі жінок і дітей у розв'язанні конфліктів та миробудуванні»: робочий зошит. К.: ФОП Стеценко В. В. 2016. 31 с.

2. Ващенко І. В. Конфліктологія та теорія переговорів: навч. посіб. К.: Знання, 2013. 407 с.

3. Гірник А. М. Основи конфліктології: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. К.: Києво-Могилян. акад., 2010. 222 с. URL: http://pidruchniki.com/15660212/psihologiya/posednitstvo_konfliktah.

4. Державний стандарт надання соціальної послуги посередництва (медіації) / ВРУ: веб-сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1243-16>

5. Європейський кодекс поведіння для медіаторов. URL: http://www.bassistov.org/code_of_conduct.htm.

6. Енциклопедія для фахівців соціальної сфери. 2-ге видання / за заг. ред. проф. І.Д. Зверєвої . Київ, Сімферополь: Універсум, 2013. 536 с.

7. Про соціальні послуги: Закон України від 27.04.2022 № 2671-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19#Text>

8. Про медіацію: Закон України від 16.11.2021 № 1875-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1875-20#Text>

9. Нескородев С.Н. Конфліктологія: учебное пособие. Х.: ХНУ имени В. Н. Каразина, 2015. 196 с.

10. Розбудова миру. Профілактика і вирішення конфлікту з використанням медіації: соціально-педагогічний аспект. Навч.-метод. Посібник. К.: ФОП Стеценко В. В. 2016. 192 с.

Допоміжна література

1. Бесемер Х. Медіація. Посередництво в конфліктах. К.: Worda, 2004. 173 с.

2. Величко Оксана, Тетяна Янковська. Управління конфліктами та стресом. Посібник для працівників апарату суду. Київ, 2010. 192 с.
3. Гетті ван Гурп. Медіація однолітків. Докладний посібник з розв'язання конфліктів у наших школах. Авторський варіант перекладу книжки, виданої Українським центром порозуміння у 2006 р. URL: <http://www.ex.ua/12686710>.
4. Кей П., Баррі С., Марк У. Кола примирення. Від злочину до повернення в громаду. К.: Видавець Захаренко В.О., 2008. 272 с.
5. Конвенція Ради Європи про попередження насильства щодо жінок та домашнього насильства та боротьбу з цими явищами. URL: <http://www.coe.int/fr/web/stop-violence-against-women-ukraine/publications/project>.